

Souhrnná teritoriální informace:

Gambie

Zastupitelský úřad, EIU, WB, IMF 26. 5. 2026 12:11

Gambie je malá západoafrická země rozkládající se přibližně 400 km podél řeky Gambie, ze všech stran obklopená Senegalem s výjimkou krátkého atlantického pobřeží. Přes dvě století byla britskou kolonií, než v roce 1965 získala nezávislost. V roce 1994 došlo k vojenskému převratu a následovalo 22 let autoritářské vlády prezidenta Yahya Jammeha. K politickému obratu došlo v prosinci 2016, kdy v prezidentských volbách zvítězil kandidát opoziční koalice Adama Barrow, který zahájil proces demokratizace a reformy státních institucí.

V letech 2017–2022 čelila Barrowova vláda výzvám spojeným s přechodem od autoritářského režimu, včetně snahy o přijetí nové ústavy, jejíž návrh však parlament v roce 2020 zamítl. Přesto země pokračuje v posilování demokratických institucí, přičemž důležitým krokem bylo Barrowovo znovuzvolení v roce 2021. V roce 2024 se očekávalo referendum o nové ústavě, ale návrh dosud nebyl projednán. Barrow usiluje o ústavní úpravy, které by mu umožnily kandidovat i v roce 2026, což vzbuzuje napětí i protesty veřejnosti.

Na původní Gambia National Development Plan 2018–2021 navázala vláda v roce 2023 přijetím strategického rámce Recovery-Focused National Development Plan (RF-NDP) 2023–2027. Strategie reaguje

Základní údaje	
Hlavní město	Banjul
Počet obyvatel	2,8 mil.
Jazyk	Angličtina
Náboženství	islám (90 %), křesťanství (9 %), tradiční náboženství (1 %)
Státní zřízení	demokratická republika
Hlava státu	Adama Barrow
Hlava vlády	funkce premiéra neexistuje
Název měny	gambijský dalasi (GMD)
Cestování	
Časový posun	-1 hod (v létě -2 hod)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Mgr. Pavel Procházka
Ekonomický úsek	Anna Dupalová, M.A.

na důsledek pandemie a klade důraz na hospodářské oživení, fiskální konsolidaci a zvyšování odolnosti vůči vnějším šokům. Mezi osmi prioritními pilíři figurují hospodářská transformace, lidský rozvoj, digitalizace, správa věcí veřejných a boj proti změně klimatu. Zdůrazněna je také koordinace rozvojové pomoci a partnerství se soukromým sektorem. Důraz je kladen na diverzifikaci ekonomiky, zejména prostřednictvím podpory cestovního ruchu, rybolovu, zpracovatelského průmyslu a zemědělství – s cílem zvýšit produkci rýže a prosa. V přípravě je zvláštní ekonomická zóna v okolí přístavu Banjul. Jeho rozšíření, financované Africkou rozvojovou bankou, má být dokončeno do konce roku 2025 a posílit roli Gambie jako logistického uzlu mezi západní Afrikou a globálními trhy.

Konzulární úsek	Mgr. Hana Trousilová
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	2025
Nominální HDP (mld. USD)	2,64
Hospodářský růst (%)	5,5
Inflace (%)	7,9
Nezaměstnanost (%)	N/A

Ekonomiku v letech 2020–2021 výrazně zasáhla pandemie COVID-19. V následujících letech však zaznamenala oživení: reálný růst HDP dosáhl 4,8 % v roce 2023, 6,0 % v roce 2024 a dle predikcí 6,3 % v roce 2025 a 6,0 % v roce 2026. Tahouny růstu zůstávají cestovní ruch a remitence. Klíčovými partnery jsou Světová banka, MMF (program ECF 2023–2027 v hodnotě 100 mil. USD), AfDB a země Zálivu. Významné jsou i obchodní vazby s Indií (dovoz rýže, vývoz kešu) a Čínou (investice do rybolovu).

Bezpečnostní prostředí zůstává napjaté. Mise ECOMIG (ECOWAS) byla prodloužena i do let 2025–2026 kvůli pomalým reformám bezpečnostního sektoru. Vztahy se Senegalem zůstávají zásadní – v roce 2024 byla podepsána dohoda o přeshraničním obchodu a tranzitu. Gambie je členem OSN, AU, ECOWAS, OIC a Commonwealthu.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veřejní akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Gambie je prezidentská republika, ve které prezident vykonává funkci hlavy státu i předsedy vlády. Výkonnou moc vykonává vláda, zákonodárnou moc sdílí s jednokomorovým Národním shromážděním (58 poslanců, z toho 53 volených a 5 jmenovaných).

Právní systém vychází z britského common law, islámského práva šaría a zvykového práva. Právo šaría se uplatňuje zejména v oblasti rodinného a dědického práva.

Od získání nezávislosti v roce 1965 měla Gambie tři prezidenty: Dawdu Jawaru (1965–1994), Yahya Jammeha (1994–2016) a Adama Barrowa (od roku 2017). V září 2020 byl zamítnut návrh nové ústavy, připravovaný po dobu dvou let za podpory EU a občanské společnosti. Cílem bylo nahradit ústavu z roku 1997 přijatou během vlády Yahya Jammeha a zavést mimo jiné omezení počtu prezidentských mandátů. V roce 2021 byl Adama Barrow znovuzvolen se ziskem přibližně 53 % hlasů. Přestože ústavní reforma zůstává jedním z hlavních politických témat, návrh nové ústavy dosud nebyl přijat a jeho další osud zůstává nejasný. Politická pozornost se v roce 2026 soustřeďuje především na prezidentské volby plánované na prosinec 2026, přičemž Barrow oznámil záměr ucházet se o další mandát.

Součástí pokračujících institucionálních reforem je také posilování mechanismů transparentnosti a boje proti korupci. V roce 2026 se očekává zahájení činnosti nové protikorupční komise, jejímž cílem je posílit odpovědnost veřejné správy a institucionální dohled.

Politické napětí nadále zvyšuje pomalý pokrok v zajištění spravedlnosti pro oběti režimu Yahya Jammeha, vysoká nezaměstnanost mladých a přetrvávající socioekonomické problémy. V posledních letech proběhly protivládní protesty zaměřené zejména na ekonomickou situaci a pomalý postup reforem. Vláda reaguje kombinací sociálních opatření, fiskálních úprav a bezpečnostních opatření. Současně pokračuje postupné omezování státních dotací, zejména v oblasti energií a pohonných hmot.

Reformy bezpečnostního sektoru postupují nadále pomalu. V zemi proto pokračuje působení regionální mírové mise ECOMIG (ECOWAS), rozmístěné od roku 2017. Přítomnost mise je nadále považována za významný stabilizační faktor, přestože část veřejnosti ji vnímá jako omezení státní suverenity. Reformy se zaměřují na zvýšení odpovědnosti bezpečnostních složek, posílení civilního dohledu a vytvoření ucelené národní bezpečnostní strategie.

1.2 Zahraniční politika země

Gambie je vzhledem ke své geografické poloze z hlediska bezpečnosti, infrastruktury i ekonomiky dlouhodobě úzce provázána se Senegalem, který ji zcela obklopuje s výjimkou krátkého atlantického pobřeží. Vztahy obou zemí byly v minulosti zatíženy spory souvisejícími s tranzitem přes řeku Gambii, situací v regionu Casamance či vzájemnými obviněními ze zasahování do vnitřních záležitostí. K výraznému zlepšení vztahů došlo po pádu režimu Yahya Jammeha v roce 2017.

Významným symbolem sblížení obou zemí se stalo otevření Transgambijského mostu u města Farafenni v roce 2019, který usnadnil přímé dopravní propojení mezi severní a jižní částí Senegalu. Projekt, dlouhodobě odkládaný kvůli politickému napětí, byl realizován za podpory Africké rozvojové banky (AfDB). Ta zůstává jedním z klíčových partnerů Gambie a podílí se mimo jiné na rozšiřování a modernizaci přístavu Banjul, který představuje strategický infrastrukturní projekt pro posílení role země jako regionálního logistického a obchodního uzlu. Modernizace má zvýšit tranzitní kapacity a posílit význam Gambie v regionálních obchodních tocích západní Afriky.

Významným bezpečnostním aktérem zůstává regionální mise ECOMIG (ECOWAS), přítomná v zemi od roku 2017. Její působení pokračuje v souvislosti s pomalým postupem bezpečnostních reforem. Přestože část obyvatel vnímá přítomnost zahraničních jednotek jako omezení státní suverenity, mise je obecně považována za důležitý stabilizační prvek v období pokračujících institucionálních a bezpečnostních změn.

Gambie se současně snaží diverzifikovat své mezinárodní vazby. Významnými bilaterálními partnery zůstávají země Perského zálivu (Saúdská Arábie, Kuvajt a Spojené arabské emiráty), které poskytují finanční a infrastrukturní podporu, mimo jiné i s ohledem na kulturní a

náboženské vazby. Posilují se rovněž vztahy s Čínou, zejména v oblasti investic do infrastruktury a rybolovu, a s Indií, která představuje významného odběratele kešu ořechů a dodavatele rýže.

V oblasti multilaterální spolupráce patří mezi hlavní partnery Světová banka a Mezinárodní měnový fond. V roce 2023 byl uzavřen čtyřletý program Extended Credit Facility (ECF) v hodnotě 100 mil. USD zaměřený na podporu ekonomických reforem, fiskální stability a mobilizaci další mezinárodní podpory. V roce 2025 Gambie rovněž získala podporu v rámci programu IMF Resilience and Sustainability Facility (RSF), jehož cílem je posílení klimatické odolnosti, energetické transformace a začlenění klimatických rizik do hospodářských politik. Aktivní zůstává také spolupráce s Africkou unií a Organizací islámské spolupráce.

Gambie se nadále profiluje jako aktivní člen regionálních integračních struktur, zejména ECOWAS a Africké kontinentální zóny volného obchodu (AfCFTA). Vztahy se Senegalem zůstávají pro zemi strategické. V roce 2024 obě země podepsaly dohodu o spolupráci v oblasti obchodu a tranzitu, jejímž cílem je zjednodušení pohybu zboží, harmonizace celních postupů a rozvoj přeshraničního obchodu. Mezi klíčové regionální obchodní partnery Gambie patří rovněž Mali, Guinea-Bissau a Pobřeží slonoviny.

1.3 Obyvatelstvo

Gambie je malá, ale demograficky dynamická země západní Afriky s mladou populací, vysokou porodností a výraznou etnickou i náboženskou rozmanitostí. Většina obyvatel žije v hustě osídlené oblasti kolem hlavního města Banjul. Země se vyznačuje rychlým populačním růstem a vysokým podílem mladých lidí, což představuje jak rozvojový potenciál, tak strukturální výzvu v oblasti vzdělávání, zdravotnictví a zaměstnanosti.

Počet obyvatel: 2,82 milionu (odhad IMF, 2025)

Podíl populace do 15 let: 40,7 %

Demografický růst: 2,2 % ročně

Střední věk populace: 18,6 let

Střední délka života: 63,8 let

Fertilita: 3,8 narozených dětí na ženu

Míra gramotnosti (15+): 58,7 %

Hustota zalidnění: 279 obyvatel/km²

Urbanizace: přibližně 61 % populace žije ve městech; výrazná koncentrace ve východní části aglomerace Banjulu

Etnické složení: Mandinka/Mandé: 34 % Fulani/Fula/Peulh: 22,4 % Wolof: 12,6 % Jola/Karoninka: 10,7 % Serahule: 6,6 % Serer: 3,2 % Manjago: 2,1 % Bambara: 1,0 % Creole/Aku Marabout: 0,7 %

Náboženské složení: Islám (většinově sunnitě): 90 % Křesťanství: 9 % Tradiční víry: 1 %

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Gambie patří mezi nejmenší a nejméně rozvinuté státy Afriky. Ekonomika si v posledních letech udržuje relativně silnou růstovou dynamiku, přestože tempo růstu postupně zpomaluje. Reálný růst HDP dosáhl 5,6 % v roce 2024 a podle odhadů se bude v letech 2025–2027 pohybovat kolem 5 %. Hlavními tahouny růstu zůstávají cestovní ruch, domácí spotřeba, infrastrukturní investice a remitence. Pozitivní vliv na ekonomickou aktivitu má rovněž pokračující oživení turistického sektoru a stabilizace cen zemědělských vstupů.

Sektor služeb tvoří více než 65 % HDP a dominují mu cestovní ruch, obchod, telekomunikace a digitální služby. Primární sektor (zemědělství a rybolov) zaměstnává významnou část populace, ale jeho příspěvek k HDP zůstává relativně nízký. Sekundární sektor je nadále omezený a představuje přibližně 14 % HDP. Exportní základna země zůstává úzká a soustředí se zejména na arašidy, dřevo, bavlnu a ryby. Významnými exportními trhy jsou Mali, Senegal, Guinea-Bissau, Čína, Kazachstán a Řecko.

Gambie zůstává výrazně závislá na dovozech potravin, paliv a průmyslového zboží. Obchodní bilance je dlouhodobě deficitní a běžný účet vykazuje trvalý schodek, který by měl podle odhadů dosáhnout 6,4 % HDP v roce 2025 a postupně klesat na 5,9 % HDP v roce 2026. Deficit je částečně kompenzován příjmy ze služeb, zejména cestovního ruchu, a remitencemi. Financování zajišťují zahraniční úvěry, přímé zahraniční investice a mezinárodní rozvojová pomoc.

Veřejný dluh zůstává vysoký a fiskální prostor omezený. Inflace po výrazném růstu v předchozích letech postupně zpomaluje a podle odhadů by měla dosáhnout 7,9 % v roce 2025 a 6,9 % v roce 2026. Současně pokračuje postupné omezování státních dotací na energie a pohonné hmoty, což nadále ovlivňuje životní náklady obyvatelstva. Vysoký podíl neformální ekonomiky ztěžuje přesné hodnocení situace na trhu práce.

Prioritou vlády zůstávají investice do infrastruktury, zejména modernizace přístavu Banjul, rozvoj energetických sítí a dopravní infrastruktury. Významnou roli hraje rovněž Transgambijský most a plánovaná rozvojová a obchodní infrastruktura spojená s regionální integrací v rámci AfCFTA.

Ukazatel	2023	2024	2025	2026	2027
Růst HDP (%)	5,92	5,55	5,5	5	5
HDP/obyv. (USD/PPP)	3289,13	3475,6	3687,37	3897,6	4096,1
Inflace (%)	16,97	11,56	7,9	6,9	5,8
Nezaměstnanost (%)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02
Import zboží (mld. USD)	0,75	0,87	0,79	0,78	0,83
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-0,88	-1,020	-1,06	-1,13	-1,2
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	2,7	2,76	2,82	2,88	2,95
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	7	7	7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Implementace hospodářských reforem v Gambii dlouhodobě naráží na omezenou kapacitu státní správy a nízkou schopnost mobilizovat domácí příjmy. Fiskální politika se však stabilizuje díky programu MMF (ECF). Rozpočtový deficit klesl z cca 3 % HDP v roce 2023 na odhadovaných 1,3 % HDP v roce 2025, a to díky fiskální konsolidaci, omezení dotací a podpoře zahraničních partnerů. Financování deficitu nadále stojí na kombinaci úvěrů, grantů a dalších externích zdrojů.

Veřejný dluh zůstává vysoký (cca 70,4 % HDP v roce 2025) a představuje klíčové makroekonomické riziko, přesto se očekává jeho postupné snižování díky fiskální disciplíně a růstu ekonomiky. Fiskální prostor zůstává omezený, zejména kvůli závazkům státních podniků a závislosti na zahraničním financování.

Vláda prezidenta Barrowa prosazuje vyšší transparentnost a lepší řízení veřejných financí. Příjmy státu jsou citlivé na vývoj v zemědělství a cestovním ruchu, které ovlivňují klimatické a externí šoky. Daňová základna je úzká a stojí hlavně na dovozních daních, nepřímém zdanění a zahraniční pomoci. Probíhají reformy zaměřené na digitalizaci daňového systému, efektivnější výběr daní a vyšší daňovou disciplínu, spolu s omezováním vybraných dotací a úlev.

Veřejné výdaje směřují hlavně do infrastruktury (doprava, energetika, přístavy), ale rostou i sociální a mzdové výdaje, mimo jiné v souvislosti s volbami v roce 2026. Běžný účet zůstává v deficitu (cca -0,17 mld. USD v roce 2025) kvůli vysoké dovozní závislosti, přičemž je částečně vyrovnáván příjmy z turismu, remitentů a zahraniční pomoci.

Veřejné finance	2025
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-1,3
Veřejný dluh (% HDP)	70,35
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-0,17
Daně	2026
PO	N/A
FO	N/A
DPH	N/A

2.3 Bankovní systém

V Gambii působí více než 13 licencovaných komerčních bank, z nichž jedna je islámská a ostatní provozují konvenční služby. Na sektor dohlíží Centrální banka Gambie (CBG), která vydává licence, nastavuje pravidla pro kapitálovou přiměřenost a funguje jako clearingové centrum.

Bankovní trh tvoří kombinace zahraničních a domácích institucí. Trust Bank je plně gambijská a patří mezi nejvýznamnější místní banky. Mezi klíčové zahraniční hráče patří nigerijské Sky Bank a Zenith Bank (obě od roku 2008) a Prime Bank (od 2009). Dceřiné společnosti zahraničních bank jsou často provozně autonomní a částečně vlastněné místními investory.

Bankovní systém je stabilní, vysoce likvidní a většina institucí zisková. Splňuje regulatorní požadavky CBG, zejména v oblasti kapitálové přiměřenosti. Přesto banky zůstávají výrazně orientované na nákup státních pokladničních poukázek, což omezuje úvěrování soukromého sektoru. Úrokové sazby se pohybují kolem 15 %, což dále snižuje dostupnost úvěrů.

Zahraniční firmy mohou bez omezení zakládat účty a volně repatriovat prostředky. Vláda a CBG podporují rozvoj finanční inkluze a digitalizace, včetně posílení dostupnosti bankovních služeb mimo městské oblasti a zlepšení daňové a platební infrastruktury.

2.4 Daňový systém

Daňový systém v Gambii zahrnuje přímé a nepřímé daně, jejichž cílem je zajistit veřejné příjmy a podpořit rozvoj. Mezi přímé daně patří daň z příjmů fyzických osob se sazbami od 0 % do 30 % v závislosti na výši příjmu. Nerezidenti jsou zdaňováni pouze z příjmů ze zdrojů v Gambii. Příjmy z pronájmu podléhají sazbě 10 %, dividendy, úroky a licenční poplatky 15% srážkové dani.

Daň z příjmů právnických osob činí standardně 30 %. Vybrané sektory, např. zemědělství nebo cestovní ruch, mohou využít pobídek či snížených sazeb. Kapitálové výnosy se daní 27 % z čistého zisku nebo 15 % z prodejní ceny. Výjimky platí pro dědictví, dary a převody do určité výše.

Nepřímé daně zahrnují především daň z přidané hodnoty (DPH), jejíž standardní sazba je 15 %. Výjimky se vztahují na základní potraviny (např. rýži, mouku, cukr), vzdělávání, finanční služby, léky na předpis, zdravotní a životní pojištění a pronájem obytných nemovitostí. Uplatňují se i dovozní a vývozní cla.

Sociální odvody placené zaměstnavateli činí 10 % (SSHFC) a 1 % (fond pracovních úrazů). Daňovou správu vykonává Gambia Revenue Authority, která dohlíží na výběr daní, poskytuje metodickou podporu a rozvíjí digitalizaci. Daňové výjimky a investiční pobídky hrají důležitou roli při podpoře rozvoje prioritních sektorů.

Pro podrobnější informace a aktuální daňové předpisy konzultujte oficiální webové stránky Gambia Revenue Authority: www.gra.gm

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Obchodní vztahy mezi Českou republikou a Gambií jsou velmi omezené a vykazují jen nízký objem vzájemné výměny. Obchod probíhá spíše příležitostně, bez dlouhodobě zavedených toků či větších investičních projektů. Gambie nepatří mezi prioritní trhy české zahraniční ani obchodní politiky, a to vzhledem k velikosti své ekonomiky, nízké kupní síle a specifickému postavení v západoafrickém regionu. Přímá bilaterální výměna zboží je minimální a vykazuje značné meziroční výkyvy. ČR v zemi nemá diplomatické zastoupení; agenda je pokrývána z rezidentní ambasády v Senegalu.

	2021	2022	2023	2024	2025
Import z ČR (mld. CZK)	0,02	0,01	0,01	0,03	0,05
Export do ČR (mld. CZK)	0	0	0	0	0
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,02	0,01	0,01	0,03	0,05

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

Vývoz ČR do Gambie je nízký a nesystematický. Hlavní položky tvoří doplňky oděvů z netextilních materiálů, staré oděvy, mléčné výrobky, bavlněné tkaniny a řezaný papír. Export zajišťují převážně jednotlivé firmy nebo zprostředkovatelé. Potenciál do budoucna může nabídnout zdravotnické vybavení, potraviny či drobná technika, pokud bude zajištěno financování a místní distribuce.

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
848	Doplňky oděvní z mater. ne textilního, pokrývky hlavy	42	80,8 %
022	Mléko, smetana a mléčné výrobky (ne máslo a sýry)	5	9,6 %
269	Oděvy staré a ostatní textilie staré, hadry	3	5,8 %
764	Zařízení telekomunikační, příslušenství přístrojů pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	2	3,8 %
657	Příze speciální, textilní materiály speciální ap. výr.	0	0,0 %

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

Vývoz z Gambie do ČR je dlouhodobě blízky nule. Pokud se nějaké položky vyskytly, šlo o minerální oleje, výrobky z nerostů, papír nebo obuv v marginálním objemu. Gambijský export směřuje především do Španělska, Nizozemska a Velké Británie, kde se uplatňují ryby, mango, knihy a konzervované potraviny. Kvůli hygienickým normám je přístup na evropský trh omezen. Významnější exportní vazby s ČR aktuálně neexistují.

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
726	Stroje tiskařské a knihařské a jejich díly	1	100,0 %
663	Výrobky z nerostů j. n.	0	0,0 %
893	Předměty z hmot plastických j. n.	0	0,0 %
897	Šperky, výrobky zlatnické a stříbrnické ap. předměty	0	0,0 %
658	Výrobky hotové z materiálů textilních j. n.	0	0,0 %

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Evropská unie jako celek zůstává jedním z klíčových partnerů pro gambijský obchod, zejména z hlediska dovozu. Obchodní bilance je

však dlouhodobě výrazně záporná – v roce 2024 dosáhlo saldo hodnoty –248,5 mil. EUR, což představuje nejhlubší schodek za posledních pět let. Gambie dováží z EU především vozidla a náhradní díly, stroje a zařízení, cement, výrobky z mlynářského průmyslu a tištěné publikace. Hlavními exportními partnery v rámci EU jsou Španělsko, Nizozemsko, Belgie a Francie. Na straně exportu zůstává objem vývozu do EU nízký a nestabilní – v roce 2024 se propadl na 16,5 mil. EUR po výrazně lepších výsledcích v letech 2022–2023. Hlavními vývozními položkami jsou ryby a produkty rybolovu, mango, tištěné knihy a konzervované ryby. Vývoz některých tradičních komodit, jako jsou arašidy, je dlouhodobě omezen hygienickými a fyto-sanitárními předpisy EU.

	2021	2022	2023	2024	2025
Import z EU (mil. EUR)	203,1	218,4	229,8	264,7	184,2
Export do EU (mil. EUR)	11	32,7	48,1	16,3	35,5
Saldo s EU (mil. EUR)	-192,1	-185,7	-181,7	-248,3	-148,8

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Obchod Gambie se zeměmi mimo EU je dlouhodobě zatížen výrazně negativním saldem, které v roce 2024 dosáhlo –832 mil. EUR. Největšími dovozními partnery jsou Čína, Indie, Brazílie, Togo a Pobřeží slonoviny, odkud Gambie získává především potraviny, spotřební zboží, pohonné hmoty a základní průmyslové výrobky. Vývoz zůstává omezený a zaměřený zejména na zemědělské komodity, ryby, olejniny a ovoce. V roce 2024 došlo k výjimečnému nárůstu exportu (na 190,8 mil. EUR) díky rozšíření exportních destinací, zvýšené poptávce na asijských trzích a obnoveným reexportům přes gambijské přístavy. Tento růst je však považován za jednorázový. Klíčovými odběratelskými trhy zůstávají Mali (více než 60 % vývozu) a Čína, zatímco hlavními zdroji dovozu jsou Togo, Pobřeží slonoviny a Čína.

	2021	2022	2023	2024	2025
Import ze zemí mimo EU (mil. USD)	632,21	865,67	786,26	901,51	N/A
Export do zemí mimo EU (mil. USD)	27,67	48,19	84,87	50,11	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. USD)	-604,54	-817,48	-701,39	-851,4	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Soukromý sektor hraje klíčovou roli v hospodářském rozvoji Gambie, kde přímé zahraniční investice (FDI) tvoří významný zdroj kapitálu. V roce 2023 činil jejich podíl na HDP 8,7 % (World Bank). Vláda aktivně podporuje vstup investorů napříč sektory a garantuje rovné podmínky pro domácí i zahraniční subjekty, s výjimkou obranného průmyslu. Hlavní institucí pro podporu investic je Gambia Investment and Export Promotion Agency (GIEPA), která poskytuje asistenci při registraci podniků, informuje o pobídkách (např. daňová zvýhodnění v prioritních sektorech) a koordinuje podporu MSP.

Registrace firem probíhá prostřednictvím Single Window Business Registration Desk pod Ministerstvem spravedlnosti, přičemž právně založit firmu lze během 1–2 dnů, i když administrativní proces spuštění provozu trvá déle. Investoři si stěžují na byrokratické překážky, neprůhlednost veřejných zakázek a zdlouhavé připojování ke službám. Projekty s environmentálním dopadem podléhají schválení Národní agenturou pro životní prostředí (NEA). GIEPA i Gambia Chamber of Commerce and Industry (GCCCI) se podílejí na rozvoji podnikatelského prostředí, exportu a přístupu k financím pro malé a střední podniky.

3.3 FTA a smlouvy

Obchodní vztahy Gambie s Evropskou unií se řídí novým rámcem partnerství mezi EU a státy OACPS (Organizace afrických, karibských a tichomořských států), který navazuje na Cotonouskou dohodu a upravuje politickou, obchodní a rozvojovou spolupráci. Gambie jako nejméně rozvinutá země (LDC) nadále využívá režim Everything But Arms (EBA) v rámci systému všeobecných celních preferencí EU, který umožňuje bezcelní a bezkvótový přístup většiny gambijských produktů na evropský trh s výjimkou zbraní a munice. Na regionální úrovni je Gambie součástí režimu ECOWAS Trade Liberalization Scheme (ETLS), jehož cílem je podpora volného pohybu zboží a regionální obchodní integrace mezi členskými státy ECOWAS.

Gambie je rovněž smluvní stranou Africké kontinentální zóny volného obchodu (AfCFTA), jejíž implementace postupně pokračuje. Dohoda má za cíl podpořit intrakontinentální obchod odstraněním tarifních a netarifních překážek a vedle obchodu se zbožím a službami zahrnuje také oblast investic, hospodářské soutěže a ochrany duševního vlastnictví.

Na bilaterální úrovni uzavřela Gambie obchodní a investiční dohody s řadou partnerských zemí, mimo jiné s Tuniskem a Etiopií, zaměřené na podporu obchodu, investic a hospodářské spolupráce. Spojené státy obnovily v roce 2018 způsobilost Gambie čerpat výhody programu AGOA (African Growth and Opportunity Act), který umožňuje bezcelní přístup vybraných

afrických produktů na americký trh. Gambie současně pokračuje v úsilí o zlepšování regulatorního prostředí a posilování institucionálních standardů, které jsou důležité pro zachování přístupu k preferenčním obchodním režimům a mezinárodní rozvojové spolupráci.

3.4 Rozvojová spolupráce

Gambie zůstává čistým příjemcem rozvojové pomoci a oficiální zahraniční asistence hraje klíčovou roli v podpoře její demokratické transformace, ekonomického růstu i základních veřejných služeb. Podle údajů Světové banky činila čistá oficiální rozvojová pomoc v roce 2022 přibližně 273 milionů USD, což odpovídá více než 16 % HDP. Tento podíl se významně zvyšoval po roce 2017, kdy země zahájila přechod k demokracii.

Evropská unie patří mezi nejvýznamnější partnery Gambie. Pro období 2021–2027 vyčlenila EU prostřednictvím grantového financování 193 milionů EUR a realizuje řadu tematických iniciativ v rámci strategie Global Gateway. Mezi prioritní oblasti patří podpora demokratických institucí, správy věcí veřejných a bezpečnostního sektoru, dále vzdělávání, zemědělství, digitalizace a přístup k energii. EU se rovněž angažuje v řízení migrace, boji proti obchodování s lidmi a podpoře návratů a reintegrace migrantů.

Česká republika se v Gambii angažuje omezeně, zejména prostřednictvím multilaterálních programů EU a OSN. Agenda je pokrývána Velvyslanectvím ČR v Senegal. Bilaterální spolupráce probíhá jen výjimečně, především v oblastech vzdělávání, zdravotnictví či podpory drobného podnikání. S ohledem na omezenou institucionální přítomnost a kapacity v zemi je potenciál pro rozšíření bilaterální rozvojové spolupráce zatím omezený.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Zemědělství a potravinářství: Zemědělství zaměstnává významnou část populace, produktivita sektoru však zůstává nízká a omezená nedostatečnou mechanizací, omezeným zavlažováním a nedostatečnou infrastrukturou. Perspektivní mohou být dodávky menší zemědělské techniky, zavlažovacích systémů, skladovacích kapacit, sušáren nebo zařízení pro zpracování zemědělské produkce. Poptávka existuje také po veterinárních přípravcích, technologiích pro skladování potravin a řešeních pro zpracování arašídů, manga a dalších lokálních komodit. Rostoucí význam mají rovněž technologie podporující odolnost vůči klimatickým změnám a efektivní hospodaření s vodními zdroji.

Energetika a veřejné služby: Energetická infrastruktura země zůstává nedostatečně rozvinutá a vláda spolu s mezinárodními partnery podporuje rozšiřování energetických kapacit a decentralizovaných řešení. Vedle konvenční infrastruktury roste význam solárních systémů, menších distribučních sítí, bateriových úložišť, měřicích zařízení a technologií zaměřených na energetickou účinnost. Potenciál existuje rovněž v oblasti vodohospodářské infrastruktury, čerpadel, vodoměrů, systémů hospodaření s vodou a zařízení pro nakládání s odpady.

Digitalizace a ICT: Vláda postupně rozšiřuje digitalizaci veřejné správy a podnikatelského prostředí, včetně elektronizace daňové správy, registrace podniků a modernizace veřejných služeb. Potenciál existuje zejména v oblasti ICT řešení, e-governmentu, informačních systémů a digitálních služeb pro veřejný i soukromý sektor.

Stavebnictví: Pokračující investice do dopravní, přístavní a veřejné infrastruktury vytvářejí příležitosti pro dodávky menší stavební mechanizace, prefabrikovaných prvků, sanitární techniky, stavebních materiálů a technického vybavení škol či zdravotnických zařízení. Poptávka se soustřeďuje především na cenově dostupná a odolná řešení.

Zdravotnictví: Díky podpoře mezinárodních donorů pokračuje modernizace zdravotnických zařízení a rozvoj základních zdravotních služeb. České firmy mohou nabídnout nemocniční vybavení, sterilizační techniku, laboratorní zařízení, mobilní zdravotnická řešení či specializované zdravotnické technologie. Důležitými faktory zůstávají jednoduchá údržba, energetická nenáročnost a dostupný servis.

Zpracovatelský průmysl: Zpracovatelský sektor zůstává omezený, vláda však usiluje o podporu lokální výroby a vytváření vyšší přidané hodnoty. Potenciál mohou mít menší výrobní linky pro zpracování zemědělských produktů, výrobu obalů, základní potravinářské technologie nebo zařízení pro lehký průmysl.

Logistika a doprava: Postupné rozšiřování přístavu Banjul, provoz Transgambijského mostu a regionální integrace v rámci AfCFTA zvyšují význam Gambie jako tranzitního bodu v západní Africe. Potenciál existuje v oblasti manipulační techniky, skladovacích systémů, vybavení pro nákladní dopravu, servisních technologií a diagnostických zařízení.

Shrnutí: Gambie nabízí příležitosti především pro firmy schopné pružně reagovat na menší projekty a zapojit se do systémů mezinárodního financování. Vysoká dovozní závislost, omezená domácí výroba a pokračující rozvoj infrastruktury vytvářejí prostor zejména pro praktická, robustní

a cenově dostupná řešení. Úspěch na trhu zpravidla závisí na spolupráci s místním partnerem, zajištění následného servisu a přizpůsobení produktů místním podmínkám.

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Hlavním jazykem používaným při obchodních jednáních v Gambii je angličtina, která je zároveň úředním jazykem země. Obchodní prostředí je silně založené na osobních vztazích a důvěře – navázání přímého kontaktu a budování dlouhodobého vztahu s místním partnerem je často klíčové pro úspěšné uzavření obchodu.

Zahranční podnikatelé by měli počítat s tím, že vyřizování obchodních i administrativních záležitostí může být zdlouhavé a zatíženo vysokou mírou byrokracie. V některých případech je potřeba počítat také s neprůhlednými postupy a přetrvávajícími projevy korupce, zejména na nižší úrovni státní správy. Trpělivost, důslednost a dobrá místní znalost prostředí (ideálně prostřednictvím zkušeného partnera) jsou proto při vstupu na gambijský trh nezbytné.

4.2 Oslovení

V konzervativní islámské společnosti, jakou je Gambie, hrají společenské zvyklosti a způsob oslovení klíčovou roli nejen v běžné komunikaci, ale i v obchodním styku. Základem každého setkání je důsledné dodržování kultury pozdravu – konverzaci bez předešlého pozdravu většina Gambijců považuje za hrubou a neuctivou. Pozdrav je vnímán jako projev respektu a v mnoha případech může být rozhodujícím faktorem pro navázání, nebo naopak ukončení vztahu – ať už obchodního či úředního.

V rámci obchodního styku se důrazně doporučuje oslovovat partnery formálně, ideálně s využitím profesního nebo společenského titulu (např. „pane řediteli“, „paní tajemnice“, „Mr./Madam“). Zvláště při prvním kontaktu je vhodné volit zdrženlivý, zdvořilý tón a nevynechat úvodní neformální rozhovor, který pomáhá vytvořit důvěru. I v čistě profesionálním prostředí se očekává, že jednání bude zahájeno přátelskou konverzací – čas věnovaný osobnímu přivítání a krátké konverzaci o rodině, zdraví nebo cestě není považován za zdržení, ale za nedílnou součást budování vztahu.

Při vstupu na gambijský trh se jako nejefektivnější cesta jeví navázání kontaktu s místním obchodním zástupcem nebo distributorem. K navázání funkčního vztahu je téměř nezbytná osobní přítomnost v Banjulu. Doporučuje se využít kontaktu na Honorárního konzula ČR (viz kapitola 6) nebo na Gambijskou obchodní komoru (Gambia Chamber of Commerce and Industry), která poskytuje asistenci při vyhledávání vhodných partnerů.

Obchodní jednání probíhají v angličtině, ale v neformální rovině jsou rozšířené i místní jazyky (zejména wolof a mandinka). I základní fráze mohou mít pozitivní dopad na vnímání zahraničního partnera. Gambiští obchodníci obvykle volí neformální a přátelský styl komunikace, jednání však probíhají pomalu a často s časovým skluzem. Je vhodné se vyhnout přílišnému tlaku a počítat s tím, že dosažení dohody může vyžadovat více jednacích kol.

Spolupráce s důvěryhodným místním zprostředkovatelem je doporučována – napomáhá nejen lepší orientaci v úředních postupech, ale často i ke zvýšení důvěry u místních partnerů. Důležité je také každé ujednání potvrdit písemně, neboť verbální dohody nemusí být vnímány jako závazné v evropském smyslu.

4.3 Obchodní schůzka

Pro rozvoj obchodních aktivit v Gambii je osobní přítomnost prakticky nezbytná. Nejlépe fungují přímá jednání, ideálně za účasti důvěryhodného místního partnera, který se vyzná v prostředí a pomůže překlenout kulturní i institucionální odlišnosti. Gambijská společnost je silně hierarchická, a proto je důležité prokázat úctu k postavení partnera – dodržování protokolárních zvyklostí a respekt vůči senioritě výrazně zvyšují šance na úspěšné jednání.

K dobré praxi patří výměna drobných dáreků jako gesto vstřícnosti a respektu – vhodné jsou například výrobky českého skla. Nabídka alkoholu by měla být zvážena s ohledem na kulturní a náboženský kontext – pokud si nejste zcela jisti postojem protějšku, doporučuje se jeho konzumaci zcela vynechat, případně zvolit velmi střídmý přístup.

Obvyklý dress-code odpovídá standardnímu business stylu. Místní muži často volí i tradiční oděvy z afrického brokátu, které jsou považovány za zcela rovnocenné formální oblečení. Vzhled hraje důležitou roli – upravenost, čistota a úcta k místním zvyklostem napomáhají profesionálnímu dojmu.

Jedním ze specifíků gambijského prostředí je velmi volné vnímání času. Dochvilnost není běžně očekávána – zpoždění je běžné nejen u společenských událostí, ale i u obchodních jednání. Výrazem „Inshallah time“, „Gambia Maybe Time“ nebo „WATT – West African International Time“ se zpoždění často omlouvá s úsměvem. Schůzky zpravidla nezačínají v plánovaném čase, výjimkou nejsou ani několikahodinová zpoždění. Platí, že čím vyšší je společenské postavení osoby, tím větší zdržení se považuje za „normální“. Situace bývá o něco lepší v soukromém sektoru, zejména u firem, které mají zkušenosti s mezinárodními partnery. I zde je však vhodné plánovat časové rezervy a nepočítat s pevnými časovými rozvrhy. Mezi nejčastější a společensky přijatelná vysvětlení zpoždění patří dopravní komplikace, špatné počasí nebo obecná vytíženost.

4.4 Komunikace

Gambijská společnost je charakteristická nepřímým, zdvořilým stylem komunikace, který klade důraz na obřadnost, úctu a pozitivní atmosféru. Každé jednání, ať už formální či neformální, začíná nepsanou povinností věnovat několik minut neformálnímu rozhovoru o zdraví, rodině, počasí nebo práci. Tento úvodní small talk je považován za nedílnou součást pozdravu a jeho vynechání může být vnímáno jako nevychovanost nebo nátlak.

Gambijci bývají přívětiví, nekonfliktní a kulturně založení na harmonii. V přímém kontaktu se očekává zdrženlivost – osobní nebo negativní informace se běžně nesdělují a přímé dotazy, zejména při prvním kontaktu, jsou považovány za nevhodné. O cokoli žádat přímo, bez předchozího kontextu, je spíše považováno za žert než za skutečný požadavek. Při řešení neshod nebo konfliktů má tradičně významnou roli „třetí strana“ – komunitní mediátor, který pomáhá stranám najít smírné řešení bez otevřené konfrontace.

Komunikace bývá velmi expresivní – běžná je zvýšená mimika, opakování frází, vzdechy či výkřiky jako spontánní reakce na informace. Fyzická blízkost je součástí konverzačního stylu, zvláště mezi osobami stejného pohlaví. Není neobvyklé vidět muže kráčeující ulicí zavěšené do sebe – jde o běžný projev přátelství. Naopak mezi manželskými páry se veřejné projevy náklonnosti prakticky nevyskytují a často ani nesedí vedle sebe na veřejnosti.

Při osobním kontaktu je třeba respektovat některá kulturní tabu. Neakceptují se přímé otázky na soukromé záležitosti, upřený pohled, ani jakékoli náznaky obvinění – označit někoho za „nezdvořilého“ (rude) či „zloděje“ (thief) je považováno za vážnou urážku. Nevhodné je i gesto zvednutých prstů (např. při stopování se zvedá celá paže). Striktně zakázáno je fotografování členů bezpečnostních složek – hrozí nejen zabavení zařízení, ale i fyzické postihy.

4.5 Doporučení

Vizitky se v Gambii předávají výhradně pravou rukou, a to z důvodu kulturních a náboženských zvyklostí – levá ruka se nepoužívá k jídlu, placení ani k podávání ruky. Použití levé ruky při oficiálním kontaktu může být považováno za neuctivé.

Smlouvání je běžnou součástí místní obchodní kultury, zejména v maloobchodě, u drobných služeb či při neformálních nákupech. I v seriózním obchodním styku je prostor pro vyjednávání cen nebo podmínek považován za přirozený.

4.6 Státní svátky

Pevné státní svátky:

- 1 1. ledna – Nový rok
- 1 18. února – Den nezávislosti
- 1 1. května – Svátek práce
- 1 25. května – Den Afriky
- 1 22. července – Den revoluce
- 1 15. srpna – Nanebevzetí Panny Marie
- 1 25. prosince – Vánoce

Pohyblivé svátky (islámské a křesťanské) v roce 2025:

- 1 20.–21. března – Koriteh (Eid al-Fitr, konec Ramadánu)*
- 1 3. dubna – Velký pátek
- 1 6. dubna – Velikonoční pondělí
- 1 27.–28. května – Tabaski (Eid al-Adha, Svátek oběti)*
- 1 25. června – Yawmul Ashura (Den smutku)*
- 1 26.–27. srpna – Mawlud Nabi (narození Proroka Mohameda)*

Upozorňujeme, že přesná data islámských svátků mohou být upravena podle lunárního kalendáře a rozhodnutí gambijských náboženských autorit. Doporučuje se sledovat oficiální oznámení vlády Gambie pro potvrzení konkrétních dat.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Navázání spolupráce s důvěryhodným místním partnerem (dovozcem, distributorem či zástupcem) se silnými kontakty je zásadním předpokladem pro úspěšné podnikání v Gambii. Kromě obvyklých výzev spojených s podnikáním v subsaharské Africe – jako je nízká kupní síla, geografická vzdálenost, složitá administrativa, riziko neseřízných partnerů či přetrvávající korupce – je nutné počítat i se specifiky gambijského trhu. Patří mezi ně mimo jiné silná orientace na tradiční dodavatele, zejména ze Senegalu nebo Libanonu.

V případě zájmu o vstup na trh doporučujeme kontaktovat honorárního konzula ČR v Gambii (viz kapitola 6 – Kontakty) nebo se obrátit na Gambijskou obchodní komoru (Gambia Chamber of Commerce and Industry), která může pomoci s navázáním kontaktů a orientací v místním podnikatelském prostředí.

Gambijská vláda podporuje otevřený tržní model, soukromý sektor a rovné podmínky pro domácí i zahraniční investory. Výjimku představují pouze citlivé sektory, jako je obrana, televizní vysílání (oba sektory jsou vyhrazeny státu) a směnárenské služby, kde platí omezení pro zahraniční vlastníky. Zákaz existuje na zakládání nových soukromých bezpečnostních agentur, nicméně stávající subjekty fungují bez omezení.

Velkoobchodní distribuci spotřebního zboží ovládají především etablované komunity zahraničního původu – Libanonci, Indové, Mauritánci, Senegalcí, Nigerijci nebo Kuvajťané. Importéři luxusního zboží zpravidla nakupují přímo od výrobců a zajišťují přímý dovoz. Významnou platformou pro prezentaci a obchodní navázání kontaktů je každoroční národní obchodní veletrh (Gambia International Trade Fair).

Celní správu, daňový výběr a dohled nad importem má na starosti Gambia Revenue Authority (GRA). Dovozní dokumentace musí obvykle zahrnovat:

- 1 nákladní list (bill of lading),
- 1 osvědčení o původu,
- 1 příkaz k vydání zboží,
- 1 komerční fakturu,
- 1 podrobný seznam zboží,
- 1 celní dovozní prohlášení,
- 1 v případě potřeby také technická,
- 1 sanitární či environmentální osvědčení.

Aktuální postupy a požadavky lze ověřit na oficiálním portálu gambijského obchodu: [gambiatradeinfo.org](https://www.businessinfo.cz/gambie)

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Podnikání v Gambii je možné prostřednictvím založení vlastní právnické osoby, společného podniku s místním partnerem nebo formou zastoupení přes distributora či agenta. S ohledem na administrativní náročnost a kulturní specifika se důrazně doporučuje spolupráce s důvěryhodným místním zástupcem, který usnadní orientaci v legislativním prostředí i komunikaci s úřady.

Hlavní institucí pro podporu investic je Gambia Investment and Export Promotion Agency (GIEPA), která provozuje tzv. One-Stop-Shop pro registraci podniků a poskytuje poradenství zahraničním investorům. GIEPA také zveřejňuje seznam schválených investičních projektů a podporuje vstup zahraničního kapitálu do klíčových sektorů.

Více informací je dostupných na: <https://giepa.gm>. Základní postup registrace podnikatelského subjektu zahrnuje:

- 1 ověření a rezervaci názvu u obchodního rejstříku (Companies Registry),
- 1 notářské ověření zakladatelských dokumentů (např. formulář C.O.1),
- 1 registraci u Gambia Revenue Authority (GRA) a získání daňového identifikačního čísla (TIN),
- 1 registraci zaměstnanců u Social Security and Housing Finance Corporation (SSHFC),
- 1 zápis do obchodního rejstříku (Commercial Registry)
- 1 a získání provozní licence od místního úřadu (obnovuje se ročně).

Registrace probíhá prostřednictvím Single Window Business Registration Desk při Ministerstvu spravedlnosti, přičemž část dokumentace je k dispozici online, ale většinu procesů je nutné dokončit osobně.

Dovoz zboží do Gambie podléhá celnímu dohledu Gambia Revenue Authority. Standardní dokumentace zahrnuje: nákladní list (bill of lading), osvědčení o původu, komerční fakturu, seznam zboží, celní prohlášení a případně i technická, zdravotní nebo environmentální osvědčení. Aktuální informace o dovozních postupech jsou dostupné na: <http://gambiatradinginfo.org>.

5.3 Marketing a komunikace

Veškeré propagační materiály určené pro gambijský trh by měly být zpracovány v anglickém jazyce, který je úředním jazykem země a zároveň hlavním jazykem obchodní komunikace. Doporučuje se používat jednoduchý a srozumitelný jazyk bez složité terminologie. Klíčovým prvkem účinné propagace je kvalitní vizuální zpracování – dobrá fotodokumentace, přehledné grafické ztvárnění a kulturně přiměřený vizuální styl mohou výrazně zvýšit účinnost sdělení.

Tradičně nejrozšířenějšími kanály reklamy v Gambii jsou tištěná média, rozhlas a televize. Rozhlas je zvláště efektivní díky vysoké penetraci a oblibě mezi obyvatelstvem – zejména v méně urbanizovaných oblastech, kde představuje primární zdroj informací. Televizní reklama má rovněž své místo, především v rámci národní stanice GRTS (Gambia Radio and Television Services), i když její dosah je omezen spíše na městské populace.

S rozšiřováním dostupnosti internetu a mobilních telefonů roste význam digitální propagace. Místní firmy i zahraniční značky stále častěji využívají sociální sítě (zejména Facebook, WhatsApp a Instagram) a online bannery. Přestože úroveň digitální gramotnosti není plošně vysoká, mladší generace, podnikatelé a střední třída představují aktivní publikum v online prostoru.

Efektivní strategií je kombinace tradičních a digitálních médií – např. inzerce v rádiu doplněná o facebookovou kampaň či prezentace v místních podnicích. V některých případech se osvědčila i podpora formou sponzorství lokálních akcí nebo spolupráce s influencery a komunitními lídry. Při vstupu na trh lze využít i podpory od Gambia Chamber of Commerce and Industry (GCCCI), která pravidelně pořádá veletrhy, networkingové akce a sektorově zaměřené prezentace, kde lze představit produkt či značku širšímu publiku.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Gambie je signatářem hlavních mezinárodních úmluv v oblasti ochrany duševního vlastnictví, včetně Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví (Paris Convention for the Protection of Industrial Property) a Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl (Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works). Země rovněž ratifikovala Dohodu o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (WTO TRIPS Agreement) a Smlouvu WIPO o autorských právech (WIPO Copyright Treaty).

Vnitrostátně upravuje ochranu autorských práv zákon Copyright Act z roku 2003. Tento legislativní rámec zajišťuje základní právní ochranu autorských děl, avšak jeho praktická implementace zůstává problematická. Gambie dosud neratifikovala tzv. WIPO Internet Treaties (WCT a WPPT), které upravují ochranu autorských práv a práv souvisejících v digitálním prostředí.

V praxi čelí systém ochrany duševního vlastnictví řadě výzev – především kvůli omezené institucionální kapacitě, nedostatku lidských a finančních zdrojů a slabému vymáhání práv. Na trhu je rozšířené padělané zboží, zejména textil, obuv a elektronika, často asijského původu. Pro zahraniční firmy je proto doporučeno zajistit si ochranu svých práv prostřednictvím lokální registrace a konzultace s právními odborníky.

5.5 Trh veřejných zakázek

Od počátku 21. století prošel systém zadávání veřejných zakázek v Gambii výraznou reformou. Původně složitý a silně centralizovaný systém, který vyžadoval zapojení ústředních i místních výběrových komisí, byl nahrazen transparentnějším rámcem řízeným zákonem o veřejných zakázkách (Gambia Public Procurement Act). Současný systém je postaven na čtyřech pilířích: právní a regulační rámec, výkonnost trhu, integrita procesu a budování kapacit.

Veřejné zakázky spravuje Gambia Public Procurement Authority (GPPA), která dohlíží na dodržování pravidel a poskytuje poradenství zadavatelům. Výběrová řízení se uveřejňují v národním tisku i online na webových stránkách GPPA (www.gppa.gm) a vlády Gambie (www.gambia.gm). Zahraniční dodavatelé mají do tendrů přístup, ale doporučuje se spolupráce s místním partnerem kvůli orientaci v administrativních postupech.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Vzhledem k přetrvávající nestabilitě platební morálky se doporučuje využívat konzervativní platební metody, jako je platba předem nebo potvrzený a neodvolatelný akreditiv. U nových či neprověřených partnerů je vhodné požadovat zálohové platby nebo využít pojištění vývozních úvěrů. Platební disciplína se liší podle sektoru a důvěryhodnosti partnera, proto je důležité prověřit bonitu a obchodní historii každého odběratele.

Obchodní spory by měly být přednostně řešeny smírně. V případě vážnějších sporů je vhodné zakotvit do smluv rozhodčí doložku s místem arbitráže mimo Gambii, ideálně v neutrální jurisdikci. Gambijské soudy obecně uznávají zahraniční rozhodčí nálezy podle Newyorské úmluvy, kterou Gambie ratifikovala. Právní rámec pro podnikání je upraven v zákoně o obchodních společnostech (Companies Act), který je aplikován relativně konzistentně. Nicméně soudní řízení může být zdlouhavé a nákladné, a proto je vhodné využívat služeb zkušených místních právníků, kteří se dobře orientují v jurisdikci a kulturním prostředí.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Občané České republiky obvykle obdrží krátkodobé turistické vízum bezplatně při vstupu do Gambie, a to jak na mezinárodním letišti v Bandžulu, tak na pozemních hraničních přechodech. Toto vízum je udělováno na dobu 15 dnů s možností bezproblémového prodloužení na 90 dní u imigračního úřadu. Po 56 dnech pobytu je však nutné požádat o povolení k delšímu nebo pracovnímu pobytu.

K prodloužení je třeba předložit žádost, kopii pasu a zaplatit příslušné poplatky: cca 1 000 gambijských dalasi (asi 27 EUR) za pobytové povolení a 1 800 dalasi (asi 49 EUR) za kombinované pobytové a pracovní povolení. Platnost povolení je potvrzována imigračními orgány každých 28 dní. Vízum lze zařídit i předem prostřednictvím honorárního konzula ČR v Gambii (Dr. Adam Ahmadou Sallah, tel. +220 9964418 / +220 7202929, e-mail: lamtoro@ganet.gm) nebo na Velvyslanectví Gambie v Bruselu (<https://www.gambiaembassy.eu>).

Bezpečnost a zdravotní podmínky:

Na celém území Gambie se doporučuje pít výhradně balenou vodu. Koupání v oceánu může být rizikové kvůli silným příbojům a podmořským proudům. Dopravní infrastruktura je slabá, vozidla i silnice často ve špatném stavu. Dopravní předpisy nejsou vždy dodržovány. Doporučuje se jezdit výhradně s bezpečnostními pásy, používat přilbu na motocyklu, zajišťovat dveře a okna a vyhýbat se jízdě v noci.

Období dešťů (červen–říjen) s sebou nese riziko záplav, které mohou výrazně omezit dopravu. Nejspolehlivějším dopravním prostředkem bývají místní taxislužby, zejména tzv. „tourist taxis“. V turistických oblastech se často vyskytují kapsáři a příležitostní zloději – doporučuje se necestovat s cennostmi, mít doklady uschované na bezpečném místě a nosit pouze jejich kopii. Vyhýbejte se větším shromážděním a demonstracím.

Zdravotní péče a pojištění:

Zdravotnická infrastruktura je omezená, kvalitní péče je dostupná pouze v několika klinikách v Bandžulu. Léčebné náklady a případná repatriace mohou být vysoké – důrazně se doporučuje uzavřít komplexní cestovní pojištění s pokrytím všech zdravotních a právních rizik, včetně repatriace. Při cestování vlastním vozidlem je povinné sjednání pojištění odpovědnosti (tzv. „third party insurance“).

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Občané České republiky, kteří chtějí v Gambii legálně pracovat, musí disponovat platným povolením k pracovnímu pobytu (residence and work permit). Proces získání pracovního víza obvykle probíhá ve spolupráci s budoucím zaměstnavatelem, který žádost iniciuje a poskytuje potřebnou dokumentaci (např. pracovní smlouvu). Doporučuje se proto nejprve zajistit pracovní pozici a následně zahájit proces legalizace pobytu a práce.

Pracovní víza a povolení k pobytu vydává gambijské imigrační oddělení na základě podané žádosti. Ta musí obsahovat kopii pasu, pracovní nabídku, vyplněný formulář a zaplacení příslušných poplatků (aktuálně cca 1800 GMD, tedy přibližně 49 EUR, za kombinované pracovní a pobytové povolení). Povolení je platné zpravidla na jeden rok a jeho platnost je nutné pravidelně obnovovat. S dotazy se lze obrátit na Honorárního konzula ČR v Banjulu (viz kapitola 6 – Kontakty), případně na Velvyslanectví Gambie v Bruselu (<https://www.gambiaembassy.eu>).

Sociální pojištění spravuje Social Security and Housing Finance Corporation (SSHFC). Zaměstnanci odvádějí 5 % z hrubé mzdy na sociální zabezpečení, zaměstnavatelé přispívají dalších 10 %. Registrace u SSHFC je povinná a musí být provedena nejpozději při nástupu do zaměstnání.

Gambijské pracovní právo upřednostňuje zaměstnávání místních občanů, zejména v nízko a středně kvalifikovaných profesích. Zahraniční pracovníci se tak uplatňují převážně na odborných nebo manažerských pozicích. Ve specifických sektorech (zdravotnictví, vzdělávání, inženýrství apod.) může být zaměstnávání zahraničních expertů podmíněno souhlasem příslušného ministerstva.

5.9 Veletrhy a akce

Hlavní veletržní akcí v zemi je každoročně pořádaný Trade Fair Gambia International (TFGI), který organizuje Gambijská obchodní a průmyslová komora (Gambia Chamber of Commerce and Industry – GCCI). Jedná se o nejvýznamnější platformu pro prezentaci výrobků a služeb v Gambii, která každoročně přitahuje stovky vystavovatelů z místního i mezinárodního prostředí.

Veletrh nabízí příležitost k navázání obchodních kontaktů, průzkumu trhu a představení nových produktů. Koná se zpravidla v první polovině roku na výstavišti v Brusubi (předměstí Banjulu) a je otevřen firmám ze všech sektorů – od zemědělství a potravinářství přes stavebnictví až po energetiku a spotřební zboží.

Součástí veletrhu jsou tematické dny, B2B setkání, semináře a doprovodné kulturní akce. Účast českých firem se doporučuje zejména těm, které hledají partnery pro distribuci, chtějí si ověřit zájem o své výrobky nebo navázat kontakty s místními institucemi a soukromým sektorem.

Aktuální informace o termínu a možnostech účasti jsou dostupné na webových stránkách GCCI: <https://gcci.gm>.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Embassy of the Czech Republic in Senegal

Angle rue Maunoury x rue Leblanc
B.P. 6474 Dakar-Plateau, Sénégal
Tel.: +221 338 214 576
E-mail: dakar@mzv.gov.cz

Velvyslanec: Marek Skolil
Teritoriální působnost ZÚ: Senegal, Gambie, Guinea, Guinea-Bissau a Mali.

Honorary Consulate of the Czech Republic

Kerr Toro Apartments (off Bertil Gardiny Highway)
Kololi, KSMD POB 667 Banjul, The Gambia
Tel.: +220 44 60 934 / +220 44 65 304
E-mail: banjul@honorary.mzv.cz

Honorární konzul Dr. Adama Ahmadou Sallah
Tel. residence: +220 44 62 777, mobil: +220 996 44 18 / +220 720 29 29
E-mail: lamtoro@ganet.gm, dradamasallah@live.com

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Policie: 117 / +220 422 72 48

Zdravotní pohotovost: 116

Hasiči: 118 / + 220 449 5824

Pro mezinárodní volání do Gambie je nutné použít předvolbu +220.

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1. Oficiální instituce a vládní portály

- 1 Úřad prezidenta Gambie (Office of The President): <https://www.op.gov.gm> - Hlavní oficiální vládní web s informacemi o prezidentovi, politice vlády a novinkách z prezidentské kanceláře.
- 1 Ministerstvo zahraničních věcí Gambie (Ministry of Foreign Affairs): <https://www.mofa.gov.gm> - Oficiální informace o zahraniční politice, diplomatických vztazích a konzulárních službách.
- 1 Gambia Investment and Export Promotion Agency (GIEPA): <https://www.giepa.gm> - Agentura pro podporu investic a exportu – obsahuje informace o registraci firem, investičních pobídkách a podnikatelském prostředí.
- 1 Gambia Revenue Authority (GRA): <https://www.gra.gm> - Daňová a celní správa. Obsahuje pokyny k registraci daní, celním postupům a dovozním požadavkům.
- 1 Gambia Public Procurement Authority (GPPA): <https://www.gppa.gm> - Informace o veřejných zakázkách a tendrech.

2. Obchod, ekonomika a podnikání

- 1 Gambijský obchodní informační portal: <https://www.gambiatradeinfo.org> - Přehled importních/exportních procedur a požadavků, databáze celních sazeb a obchodních předpisů.
- 1 Gambia Chamber of Commerce and Industry (GCCCI): <https://gccigambia.gm> - Kontakty na podnikatele, informace o veletrzích a příležitostech k navázání partnerství.

3. Praktické a cestovní informace

- 1 Access Gambia: <https://www.accessgambia.com> - Neoficiální, ale obsáhlý portál s praktickými informacemi o životě, podnikání, turistice a kultuře v Gambii.
- 1 Gambijské velvyslanectví v Bruselu: <https://www.gambiaembassy.eu> - Informace o vízech, konzulárních službách a oficiálním styku pro občany EU.